

VAARTENROUTE

Fietsen tussen Hofstad & Maasstad

Het groene landschap van de Hof van Delfland ligt midden tussen de levendige steden Den Haag, Delft, Zoetermeer en Rotterdam. U kunt in Hof van Delfland genieten van bossen, parken, waterrijke gebieden, historische dorpjes, heerlijke streekproducten en de gastvrijheid van onze ondernemers.

En zo staat Hof van Delfland altijd midden in het leven.

Dwars door de Hof van Delfland lopen de Hoflandroutes. Dit zijn recreatieve fiets-, wandel- en vaarroutes met elk een uniek karakter. De eerste drie fietsroutes verbinden Den Haag en Rotterdam met de Hof van Delfland. De routes lopen over bestaande fietspaden en maken gebruik van het fietsknooppunten-netwerk.

Via de **Vaartenroute** fietst u helemaal langs het water van onder andere de Schie en de Vliet.

De **Historische route** leidt langs plekken die iets vertellen over de geschiedenis van steden en het omliggende landschap.

De **Stad en Land route** verbindt - zoals de naam al zegt - de steden met het landschap eromheen.

Meer weten over dit unieke gebied? Ga naar www.hofvandelfland.nl

 HOF VAN DELFLAND
Midden in het leven

COLOFON

Dit is een uitgave van Hof van Delfland, in samenwerking met de gemeenten Den Haag en Rotterdam.

Concept:

Gemeente Den Haag & Rotterdam

Content:

Delft, Den Haag, Hoogheemraadschap van Delfland, Midden-Delfland, Midden-Delfland is mensenwerk, Rijswerk en Rotterdam.

Tekstredactie:

Programmabureau Hof van Delfland

Ontwerp:

VanDijke Vormgeving

Cartografie Fietsroutekaart:

Landkaartje

Topografische ondergrond © Kadaster

Informatie:

www.hofvandelfland.nl/contact

© Hof van Delfland

Deze route is gebaseerd op het netwerk met fietsknooppunten, aangegeven door de witte bordes met groene nummers.

De vaartenroute in knooppunten:

← Den Haag - Binnenhof

- 29 Lange Voorhout (Vijverberg)
- 28 Spui
- 44 Cromvlietkade (Geestbrug)
- 68 Delftweg (Hoornbrug)
- 45 Elsenburgerlaantje
- 50 Nieuwe Plantage
- 62 Oostsingel
- 2 Oosterstraat (Koepoortbrug)
- 1 Zuideinde
- 58 Schiekade
- 64 Kandelaarweg (kandelaarbrug)
- 12 Abraham van Stolkweg
- 71 Aelbrechtskade
- 59 Westzeedijk (Parksluizen)
- 58 Maastunnel

← Rotterdam - Willemskade

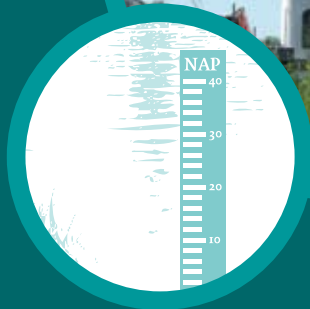
HOF VAN DELFLAND
Midden in het leven

De Vaartenroute is één van de mooiste en snelste fietsverbindingen tussen Den Haag en Rotterdam. De route loopt langs het water van de Vliet, de Schie en de Nieuwe Maas en doorkruist de Hof van Delfland met zijn kenmerkende 'slagenlandschap'; lange, door sloten van elkaar gescheiden weidepercelen. Deze sloten zijn essentieel voor de afwatering. Omdat het land op soms wel 3 meter onder het waterpeil van de Schie ligt, moet het water goed afgevoerd kunnen worden.

'De vrachtschepen torenen uit boven de weilanden. Al fietsend is goed te zien wat zo specifiek is voor het Hollandse landschap: we leven onder de zeespiegel.'

De route voert langs meer dan 40 bruggen en heulen. Ook zien we windmolens en oude poldergemalen. Deze pompen het overtollig water naar de hoger gelegen vaarten en kanalen: de 'boezem'. Het boezemgemaal bij de Parksluizen slaat het water uit naar de Nieuwe Waterweg.

De Vaartenroute heeft een lengte van 26,8 kilometer. Er kan natuurlijk ook een deel van de route worden gefietst. In de 'Hofstad' ligt het startpunt van de Vaartenroute aan het Lange Voorhout. Hier ligt het Binnenhof, centrum van de Nederlandse politiek. In de 'Maasstad' ligt het startpunt aan de Nieuwe Maas op de Willemskade.

WATER VERBINDINGEN

Water is van oudsher een levensader en daarmee voorwaarde voor stedelijke ontwikkeling. De vaartenroute leidt langs verschillende historische kernen:

Den Haag is ontstaan rondom het huidige Binnenhof.

De historische kern van **Rijswijk** ligt wat afzijdig van de route.

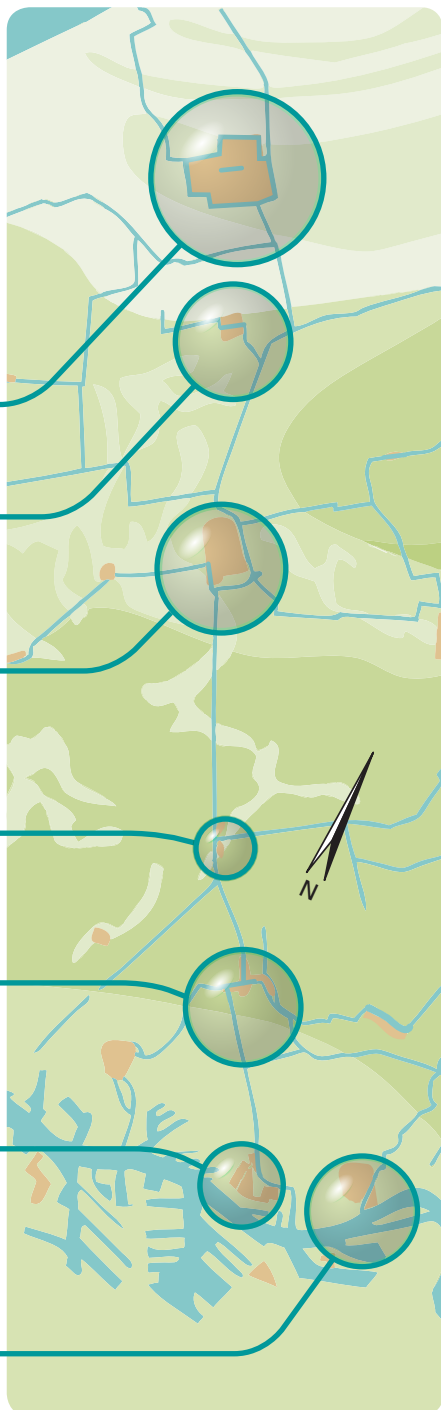
Het centrum van de polderstad **Delft**, met zijn grachten en rijke historie heeft wereldfaam, de route gaat langs het kanaal om de oude stad die uitnodigt voor een tussenstop.

Buurtschap **De Zweth**, ontstaan bij de monding van de Berkelse Zweth in de Schie.

Oud **Overschie** dat in 1941 bij Rotterdam is getrokken, heeft een prachtige oer-Hollandse sky line in de bocht van de Schie.

Het authentieke **Delfshaven** was aanvankelijk een 'kolonie' van Delft en werd vanaf 1795 een zelfstandige gemeente die in 1886 door Rotterdam werd geannexeerd.

Rotterdam ontstond rond 1260 als nederzetting rondom de dam in de Rotte. Men leefde eerst van de visserij, maar al snel werd het een stad met havens en een levendige handel.

Om vers water in de grachten en vijver van het Binnenhof te hebben, lieten de graven rond 1340 **het Spui** graven. Het verse water kwam via de Haagse Beek uit de duinen. Via het Spui kon je naar Delft varen. Dit was belangrijk voor de aanvoer van het bier, want alleen de steden met stadsrechten mochten bier brouwen.

Van al het water dat ooit door Den Haag stroomde is alleen de Hofvijver en een stukje gracht, dat naast het Torentje van de minister president ligt, overgebleven.

Den Haag groef in 1344 de **Haagse Trekvaart** om het centrum te verbinden met de Vliet. Veel later, in de jaren 30 van de 20e eeuw liet ook Rijswijk een haven graven. De Steenplaatsbrug ligt over het kanaal naar deze haven.

In 1892 besloot de provincie Zuid-Holland de vaarroute tussen Delft en Leiden geschikt te maken voor grotere schepen. Brugdoorgangen en sluisen werden verbreed, en het water uitgediept: het **Rijn-Schiekanaal**.

De Schie ontstond in de buurt van Schiebroek als een moerassig kreekje dat toen uitmondde in de Merwede (nu Nieuwe Maas). In de Romeinse tijd ontstond aan het uiteinde van het deels gekanaliseerde stroompje de 'Delf', de nederzetting Delft.

Met de aanleg van Schielands Hoge Zeedijk (1150) schoof de monding van de Schie in de Merwede op naar het Zuiden. Bij de dam ontstond rond 1230 Schiedam.

In 1343 liet Rotterdam – toen nog een onbeduidend plaatsje – vanaf Overschie een verbindingskanaal graven; de **Rotterdamse Schie**, de verbinding van Rotterdam met het Hollandse achterland. Om tolheffing in eigen hand te houden liet de stad Delft in 1389 vanaf Overschie een kanaal graven naar de Merwede: de **Delfshavense Schie**. Aan de monding van deze Schie in de Merwede ontstond Delfshaven, een op ruime afstand gelegen 'voorstad' van Delft, waarmee Delft een eigen zeehaven kreeg.

Rotterdam, gelegen aan de **Nieuwe Maas** ontwikkelde zich in de 19e eeuw in rap tempo, maar de belangrijkste economische ontwikkeling was toen al lang niet meer gericht op het Hollandse achterland, maar op Duitsland. Rotterdam werd via de **Nieuwe Waterweg** verbonden met de Noordzee en daarmee met de rest van de wereld. De meeste havenactiviteit verplaatste zich westwaarts en de Rotterdamse binnenhavens hebben nieuwe functies gekregen; sommige zijn gedempt om in de vraag naar binnenstedelijke bouwlocaties te voorzien, terwijl een aantal andere nu plaats biedt aan historische zeilschepen.

Den Haag

Den Haag is ontstaan rond **Het Binnenhof**. Het oudste gebouw was een donjon van voor 1229. Deze plek is nu al eeuwenlang het centrum van de Nederlandse politiek.

Stadhuis 1995
Dit door architect Richard Meier ontworpen gebouw wordt vanwege zijn witte kleur ook wel het 'Ijspaais' genoemd. Opvallend is het grote atrium.

Spoorviaduct 1885
Het spoorviaduct is gebouwd in de Neo-Renaissance stijl. In 1906 werd het viaduct in dezelfde stijl uitgebreid.

Havenkantoor 1900
Voor het in 1898-1901 gegraven eerste deel van de Laakhaven.

Laakmolen of Galgemolen 1699
Poldermolen die tot 1938 de Noordpolder bemaalde. Van 1938 tot 1979 bemaalde ze de singels in Laakkwartier en Spoorwijk. Het scheprad heeft een doorsnede van 6 meter.

OMFIETSRUTE: OUDE CENTRUM RIJSWIJK

Bezoek het oude centrum van Rijswijk voor een terrasje bij de **Oude Kerk** en de **Markt**.

Gemaal Plaspoel en Schaaeweipolder 1873
Gebouwd als stoomgemaal, maar sinds 1925 staat er een dieselmotor in. Het gemaal wordt in noodgevallen nog steeds gebruikt.

Vlietzicht 1890
Boerderijcomplex in Neo-Renaissance stijl. De boerderij verving een oudere die moest wijken voor de verbreding van de Vliet. Tegenover Vlietzicht staat een Rolpaal (ijzeren tralierol) uit 1893 waarlangs de lijn van trekschuiten werd getrokken, zodat deze de bocht beter konden nemen.

HOF VAN DELFLAND
Midden in het leven

OMFIETSRUTE: CENTRUM DELFT

De Beestenmarkt
Van 1595 tot en met 1972 was het plein de plaats voor de Delftse veemarkten, waar de boeren hun vee verhandelden.
De Markt in Delft is met zijn 120 bij 50 meter één van de grootste historische marktpleinen van Europa. Aan oostelijke zijde van het plein ligt de Nieuwe Kerk en er tegenover het stadhuis. Op loopafstand vindt u het Boterhuis, de Waag, de Koorenbeurs (vroeger Vleeshal) en de Visbanken.
Nieuwe Kerk 1383-1510.
De toren is 109 m hoog. Binnen het praalgraf van Willem van Oranje en grafkelder familie Van Oranje Nassau.
Oude Kerk
De oudste parochiekerk van Delft. De toren stamt uit 1325-1350 is 77,50 m hoog en staat 3,24 m uit het lood.

Brugwachterswoning
Gebouwd bij de in 1892 gebouwde draai- brug over het toen nieuwe Rijn-Schiekanaal.

Rietveldse toren 1448
Als verdedigingswerk gebouwd. De toren is later in gebruik geweest als onderbouw voor een houten standerdmolen, die in 1641 omwaalde. In 1775 werd de 'tuinkoepel' erop gezet.

Oostpoort ca. 1400
Dit is de enige overgebleven stadspoort van Delft. De Oostpoort bestaat uit zowel een waterpoort als een landpoort.

Kruithuis 1660
In 1654 ontplofte het kruithuis van Holland. De 'Delftse donderslag' verwoestte het deel van de stad waar nu de Paardenmarkt is. Het kruithuis van de Republiek werd op een 'afstap van een kanonsschot' van de stad gebouwd om herhaling te voorkomen.

OMFIETSRUTE: VLAKOVERPAD ABTSWOUDSE BOS

Een schitterend fietspad door het **Abtswoudse bos** met goede picknick gelegenheid.

Gemaal van de Lage Abtswoudsche polder 1868
Dit stoomgemaal verving de Zuidmolen uit 1469. De oude gevelsteen is bewaard gebleven en ingemetseld in de gevel van de machinistenwoning.

Vijverschie
18e eeuwse boerderij. De opkamer met de grote ramen was in gebruik bij de pachtheer. Hij had een collectie watervogels, waarvoor hij vijvers had laten aanleggen. Hieraan dankt de boerderij haar naam.

Landgoed De Tempel 1937
Dit landhuis ontleent zijn naam aan het slot en "hoge heerlijkheid" De Tempel onder Berkel, tegen de grens met Overschie. De familie Van Oldenbarneveld bezat in de 17e eeuw de heerlijke rechten over De Tempel.

Het Veerhuis 1767

De stad Delft had het kanaal en de gronden langs het kanaal in bezit. Het Veerhuis verzorgde tot 1923 het veer over de Delftse Schie tussen Delft en de Maas. Boven de voordeur is een gevelsteen geplaatst met het wapen van de stad Delft.

Grote Kerk 1900

De toren meet ruim 58 m en is een vrije kopie van de vorige kerk die in 1899 in vlammen opging. Op de torenromp staat een juweel van een spits met grote en kleine ui (of appel en peer) en een ranke lantaarn daartussen.

Hoge Brug 1662

De huidige stenen brug met vier bogen is een zeldzaam voorbeeld van de Nederlandse bruggenbouw uit die 17e eeuw. De eerste brug, een houten exemplaar, stamt uit 1390.

De **VAN NELLE fabriek** uit 1929 is een schoolvoorbeeld van het Nieuwe Bouwen. Vandaag de dag biedt het complex onderdak aan bedrijven op het gebied van media en design.

De **Pelgrimvaderskerk** dankt haar internationale roem aan de Pelgrimvaders, die in 1620 hier hun laatste dienst hielden voordat zij naar Amerika vertrokken. In 1417 als Sint Antoniuskapel gebouwd en in 1574 in protestantse handen gekomen.

Jaarlijks passeren ca 22.000 schepen de **Parksluizen**. Het niveauverschil is bijna twee meter.

De **Euromast** werd in 1958 gebouwd ter gelegenheid van de Floriade. Het was met 101 meter het hoogste gebouw van Nederland. Later werd de 85 meter hoge Space Tower er nog bovenop gezet.

Scheepvaartkwartier 1847

Een wijk met vooral aan de scheepvaart gerelateerde functies in een bebouwing van kloeke blokken met monumentale architectuur. Aan de rivier, bij de ingang van de Veerhaven staat het clubgebouw '**De Maas**' van de Koninklijke Roei- en Zeilvereniging. Dit Jugendstil gebouw heeft zeer rijk gedetailleerde gevels, opgetrokken in witte geglazuurde baksteen. Het huidige **Wereldmuseum** was oorspronkelijk het clubgebouw van de 'Vereeniging Koninklijke Nederlandsche Yachtclub', waarvan Prins Hendrik de oprichter was.

LEGENDA

- Vaartenroute
- Snelle route
- Omfietsroute
- Fietsknooppunt

0 1 km

Kandelaar

De Zweth
Zweth

Overschie

Delfshaven

Rotterdam

Nieuwe Maas

Rotterdam The Hague Airport

58

64

12

71

59

58